

สายตากว้างไกล

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบปัญหาธรรม วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เรามาคิดถึงสายตาของคนทีกว้างไกลเห็นใหม่ ความกว้างไกลนะมันจะมองภาพ และทำความเข้าใจได้ สายตาเราไม่กว้างไกล พอสายตาไม่กว้างไกล เราทำอะไรไปเรา จะกลัวความขัดแย้ง ความขัดแย้งว่าถ้าเราทำไปแล้วมันมีความขัดแย้ง แต่ถ้าเราพูดถึง สายตามีความกว้างไกลเมื่อมีความขัดแย้งนั้นมันขัดแย้งเพื่อดี อย่างเช่นความเห็นต่างนี้ พวกเราไม่มีใครไม่ยอมรับความเห็นต่างนะ

แต่ความเห็นต่างมันต้องมีเหตุผลใช่ไหม ความเห็นต่างต้องมีเหตุผลว่าของใคร หรือเห็นต่างนี้เสียงข้างน้อย เสียงข้างมาก เสียงข้างมากต้องยอมรับฟังเสียงข้างน้อยด้วย ว่าเสียงข้างน้อยมีความเห็นเป็นอย่างไ ถ้าไม่มีความเห็นต่างเลยก็ไม่ใช่ อันนี้ความเห็น ต่าง ถ้าเสียงข้างน้อย เสียงข้างมาก ถ้ามันถูกต้อง มันจะดึงมาขนาดไหน

จะนั่นเวลามุมมองของคน... อันนี้พูดถึงประสาวาณีเรื่องหยาบๆนะ เรื่องโลกๆ นะเพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะถ้าภาวนาไป มันจะมีปุถุชน พื้นฐานพวกเรานี้คือปุถุชน กัล ยานปุถุชน ถ้าคนภาวนาเข้าไปมันจะเห็นต่าง ปุถุชน กัลยานปุถุชน โสคาปัตติมรรค โสคาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามีผล อนาคามิมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล ความหยาบ ความละเอียดที่ลึกซึ้งของปัญญานี้แตกต่างกัน

ปุถุชน กัลยานปุถุชน แยกกันตรงไหน เราเป็นปุถุชน ตรงไหนแยกเป็นกัลยาน ปุถุชน คูชิ อย่างปุถุชนนะ พอพูดอย่างนี้ มันก็มีประเด็นขึ้นมาแล้ว ประเด็นที่ว่า อย่างเช่นหลวงตา มีคนบอกว่า หลวงตาโทสะคือว่าอารมณ์รุนแรง พูดอะไรก็ออกเลยๆ

ทีนี้จะเราพูดถึงปุถุชนไป ปุถุชน คือ คนที่ควบคุมใจไม่ได้ ปุถุชนเป็นคนที่ ควบคุมความรู้สึกไม่ได้ แบบมันจะมีอารมณ์กระทบแรงไป กัลยานปุถุชน คือ คนที่ ควบคุมจิตได้ มันจะสงบได้ง่าย เพราะมันตัดรูปกระทบ รูป รส กลิ่น เสียง มันกระทบจิต

จิตนี้พอมันถูกกระทบมันจะแรง มันจะไปหมดเลย นี่คือ ปุณฺณ คือคุณเฉียว เราก็มี
 อารมณ์คุณเฉียว เราเป็นปุณฺณ อะไรกระทบแล้วแบบว่ามันคุมใจไม่ได้ แล้วฝึกฝนๆ
 ฝึกฝนจนเห็น รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมารเป็นบ่วงดอกไม้แห่งมาร รูป รส กลิ่น
 เสียงมันกระทบกับจิต สิ่งที่กระทบนี้เราควบคุมได้ ควบคุมจิตเราได้ สิ่งที่ยังกระทบมัน
 ก็ผ่าน แล้วก็ผ่าน นี่คือ กัลยาณปุณฺณ มันอยู่ที่ไหน มันอยู่ที่การแสดงออก การ
 แสดงออกของสติ

ทีนี้โลกเขาจะมองกันเห็นไหม ไปหาพระที่ไหนก็แล้วแต่ โอ้โฮ!สงบเสงี่ยม
 เรียบร้อยมากเลย แต่ไปหาหลวงตาพูดคำเดียวนี้หลวงตาสอซึ้งๆเลยนะ อย่างนี้
 คุณเฉียวไหม นี่ไง คุณเฉียวไหม อย่างนี้ไม่ใช่คุณเฉียว อย่างหลวงตานี้มันเหมือนกับพ่อ
 กับลูก ลูกเรานี้ผิดพลาดพ่อจะเตือนลูกใหม่ แล้วพ่อจะเตือนลูก พ่อไม่ได้คุณเฉียวให้ลูก
 นะ พ่อเห็นความผิดพลาดของลูก พ่อถึงบอกลูกว่าอันนี้ผิดพลาด อันนี้ถูกต้องดีงามไม่
 ผิดพลาด แล้วมีพ่อแม่คนไหนบ้างที่จะเอาลูกไว้จนเป็นลูกที่จะเชื่อฟังพ่อแม่ได้โดยง่าย

เพราะอะไร ถ้าคนที่ยังไม่เคยเป็นพ่อแม่คนนะ พูดได้หมด มีลูกต้องเลี้ยงอย่างนี้
 นะ ตามตำรา กางตำรา เวลาเลี้ยงลูกจะเป็นอย่างนั้นไหม ทีนี้เราจะบอกว่าพ่อกับลูก
 หมายความว่า คนที่จะเป็นพ่อต้องเป็นพ่อโดยข้อเท็จจริง ไม่ใช่อย่างเรานี้พ่อฝึกหัดอยาก
 เป็นพ่อ เห็นเด็กไม่ได้เลยวิ่งเข้าไปเลย อยากเป็นพ่อ แต่ไม่เคยเป็นนี่พ่อฝึกหัด ไม่ได้เป็น
 ด้วยความเป็นจริง แต่พ่อจริงๆ เขาผ่านความเป็นลูกมา เขาจึงเป็นพ่อเป็นแม่มา

เราจะบอกว่าหลวงตานี้ท่านผ่านการปฏิบัติมา คนที่ผ่านการปฏิบัติมา ท่านจะรู้
 ว่ามุมมองความคิดอย่างนี้ มันอยู่ในมุมมองไหน ขั้นตอนไหน ที่พ่อควรจะให้คิด ให้คำ
 สอน ฉะนั้น คำพูดอย่างนี้เวลาเขาไปตามหลวงตา

หลวงตาครับ อย่างนี้ๆ หรือเปล่าครับ

ถ้าเรื่องที่ไม่เป็นปัญหา ท่านจะตอบรับได้นิ่มนวลนะ แต่ถ้าเรื่องไหนเป็น
 ประโยชน์กับคนถามนะ ท่านจะปั๊บบ๊อบ มันจะกระเทือนใจคนนั้น เหมือนพ่อสอน
 ลูก มันกระเทือนใจคนนั้น อย่างเช่นคนที่พูดคำนี้บ่อยๆ คือ ดอกเตอร์คนหนึ่ง เขาบอก
 เลยว่าเขาเคยไปหาอาจารย์ของเขาไม่มีปัญหาเลย ไปหาหลวงตาพูดแค่คำสองคำเท่านั้น
 ละ โอ๊ย! เป็นฟินเป็นไฟเลย แต่คำตอบที่เป็นฟินเป็นไฟด้วยคำที่ว่า

พอไปหาหลวงตา พอบอกว่าเขาเป็นดอกเตอร์

หลวงตาบอกว่า ดอกเตอร์นี่ มีทั้งดีและเลว ดอกเตอร์เลวๆ ก็เยอะ

เขารับตรงนี้ได้ เขาหาว่าอารมณ์ฉุนเฉียวใส่เขา แล้วคำพูดนี่มันเป็นประโยชน์ หรือเป็นโทษ นี่ไง แต่คนไม่มองตรงนั้นไง เขามองว่าถ้าเป็นพระที่ดึนนะ

ผมเป็นดอกเตอร์

อ้อ! ดอกเตอร์นี่ เป็นผู้วิเศษ

ดอกเตอร์นี่มาจากฟ้า

ดอกเตอร์นี่สุดยอดคน โอ้โฮ! เขาจะปลื้มใจมากเลย

แต่หลวงตาท่านบอกว่า ดอกเตอร์เหมือนเป็นดอกเตอร์เฉยๆ ดอกเตอร์ที่เลวก็มี ดอกเตอร์ที่ดีก็มี แค่นี้เขารับไม่ได้ นี่นะพ่อกับลูก พ่อสอนใจ เพราะอะไร เขาเป็น ดอกเตอร์ไซ้ไหม สังเกตได้ไหม หลวงตาจะพูดเรื่องหมอนี่บ่อยมาก บอกหมอนี่เป็น ปัญญาชน แต่หมอนี่เข้าธรรมะน้อยเห็นไหม นี่คือนักปัญญาชน ถ้าคนที่จะมาสอนมันต้องมี ปัญญาที่เหนือกว่า เพื่อจะชักนำเขามาให้สู่ธรรมะ ให้เป็นคุณงามความดีของเขา

เราจะบอกว่า คำว่าปุถุชน กัลยาณปุถุชน มันจะเปรียบเทียบนี้ แต่เราไปมองครูบา อาจารย์ ที่สิ้นกิเลสไปแล้วว่าทำไมท่านแสดงกิริยาอย่างนี้เหมือนกัน

ดูอย่าง หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านจะบอกว่า หลวงปู่มั่นนี้ดีมาก ๆ แล้วดีมาก ๆ เพื่ออะไร คุณเพื่อให้ลูกศิษย์ลูกหาวางธรรมะไว้ นี่จริงๆนะเราไม่อยากจะพูดคำว่า สังคมไทย สังคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นี้ ได้รับบุญกุศลความร่มเย็นเป็นสุขจากหลวง ปู่มั่นนะ หลวงปู่มั่นองค์เดียวที่ท่านพยายามรื้อฟื้นของท่าน ท่านวางรากฐานวัฒนธรรม ประเพณีไว้ให้พวกเราร่มเย็นเป็นสุข

แต่ผู้ที่ไม่เห็นด้วย บอกว่า โอ๊ย! หลวงปู่มั่นนี้ ฉุนเฉียวมาก โกรธมาก ทำอะไร รุนแรง เห็นไหม เราจะบอกว่าคำว่าหยาบละเอียดใจ ปุถุชน กัลยาณปุถุชน กิริยามันอัน

เดียวกัน แต่ถ้าคนที่ปฏิบัติไปแล้วมันจะรู้แล้วเห็นจากภายใน ถ้ารู้เห็นจากภายในมันจะสัมผัสได้ไง

หลวงตาบอกเลยนะ ถ้าไม่มี พยายามจะพูดให้มีก็ไม่มี อย่างเช่น เป็นลูกศิษย์ของใครก็แล้วแต่ แล้วจำเทศน์ของครูบาอาจารย์ได้ จะพูดให้เหมือน พูดให้ซ้ำ ให้คนยอมรับไม่มี เราถึงพูดบ่อย อย่างเช่น หลวงปู่มั่น อย่างเช่นหลวงตา ครูบาอาจารย์เราบอกเลยนะ บารมีธรรมนี้โอนให้กันไม่ได้หรอก ใครอย่าคิดว่าจะเป็นตัวแทนหลวงตาไม่มี ไม่มีหรอก หลวงตาก็คือหลวงตา บารมีของท่าน ท่านสร้างของท่าน โอนให้ใครไม่ได้ ไม่ใช่มรดกที่จะโอนให้กัน ไม่มีหรอก ใครทำก็เป็นของคนๆนั้น

ฉะนั้นเราไปจำมา แล้วจะไปพูดให้เหมือนนะ ไม่เหมือนหรอก มันไม่เหมือนเรา คนพูดคิดว่าเหมือน แต่คนที่ภาวนาเป็น มันฟังออก มันฟังออกเลยว่า อันนี้ถ้าจำมา มันจำมาเห็นไหม อย่างเช่น บ้านของเรา ในบ้านของเรา โยมเดินผ่านหน้าบ้าน นี่บ้านของพระๆ แล้วเคยเข้าบ้านพระไหม เคยเห็นว่าในบ้านนั้นมีอะไรไหม เอ็งก็คิดว่าบ้านของเขาๆ แต่ในบ้านเขามีอะไรเอ็งรู้ไหม

แต่ถ้าเป็นเจ้าของบ้านเขารู้นะ เขาเข้าออกบ้านเขา ที่นี้บ้านเหมือนบ้านไหม คนที่มีบ้านใกล้เคียงกัน มีบ้านเหมือนกันเห็นไหม นี่ไง มันคุย มันไม่แตกต่างหรอก มันจะเหมือนกันได้ แต่คนที่ไม่มีบ้าน เราผ่านไปผ่านมา เราไม่รู้หรอกว่าบ้านใครเป็นบ้านใครไม่รู้หรอก ฉะนั้นจำขนาดไหน พูดก็ผิดทั้งนั้นนะ พูดผิดหมด

ทีนี้พูดถึงความหยาบละเอียดใจ ถ้าปัญญากว้างไกลมันจะรู้ของมัน มันจะเห็นของมัน แต่ถ้าปัญญาไม่กว้างไกล แล้วตอนนี้ อย่างเช่น เมื่อวานไปนะ มีคนเข้ามาหาเยอะ แล้วคนเข้าหานี้ ประสาเราเลยนะ เราได้ข่าวมา คนที่แบบว่าเมื่อก่อนเป็นไม้เบื่อไม้เม่าทั้งนั้นเลย อันนี้มันเรื่องของเขา มันเรื่องของเขาดตรงไหนรู้ไหม มันเรื่องของเขา ขนาดที่วุฒิภาวะของเขา เขารับรู้ได้ขนาดนั้น

แต่กาลเวลามันพิสูจน์ไง ถ้ากาลเวลาพิสูจน์แล้วนี่ นี่ถ้าพระสงบ โทษนะ ถ้าพระสงบมันชั่ว มันต้องออกหางใจ มันต้องมีผลดี แต่ที่มันมาขนาดนี้ มันมีอะไรออกมาละ มันมีอะไรเป็นสิ่งที่วัดได้ แต่ไอ้ที่ว่าพระดีๆ นั้นนะ พระที่ของเขาว่าแจ่มๆ นั้นนะ มันเริ่มแพลงออก มาทั้งนั้นละ มันมีหางออกมา อันนั้นนะมันฟ้อง

ฉะนั้นอันนี้มันเป็นสิ่งที่เขารับรู้ไม่ได้ไง ไม่มีใครรับรู้ได้ ใครจะว่าพระองค์ไหนดี องค์ไหนไม่ดี ใครการันตีใครไม่ได้ ใครจะการันตีใครดีใครเลวไม่ได้หรอก มันอยู่ที่เขาทำนะ เราก็เข้าใจว่าเขาดี เราก็ปรารถนาดีกับเขา ทุกอย่างปรารถนาดีต่อเขา แต่เขาไม่ดีกับเรา คำว่าไม่ดีกับเราก็คือว่าเขาทำดีไม่ได้ไง ความดีคือความดีนะ ไม่ใช่ใครทำความดีแล้วจะได้ผลตอบแทนที่ดี ความดีของเขา นี่ความดีความเลวของตัวบุคคลทั้งนั้น ใครทำคนนั้นได้ ทำดี เห็นไหม พระพุทธเจ้าบอกทำดีได้ทำชั่วได้ชั่ว ฉะนั้นทำดีของเราไป

นี่ เวลาหลวงตาพูดอะไรนี้มันจะกินใจเรามาก เวลาท่านออกมาทำเห็นใหม่ ใครจะเป็นอย่างไรเรื่องของเข เราจะทำดี แล้วก็ยังวิตกวิจารณ์กันไป เห็นใหม่ เรื่องเมื่อวาน เขามาพูด พยายามพูดถึงหมู่คณะ หมู่คณะมันก็เป็นอย่างนี้ แล้วพระมาหาเราหลายองค์ มากเลย มาถึงก็วิตกวิจารณ์เรื่องหมู่คณะ เราบอกเลยว่ามันเป็นอย่างนี้เอง

หลวงตาพูดเอง เวลาหลวงตาพูดกับเรานะ หลวงตาพูดว่า ของจริงกับของปลอมมันอยู่ด้วยกัน เราปรารถนาแต่จะให้ เป็นความจริงหมดนี้ มันเป็นที่ที่เป็นไปไม่ได้ แต่ในของปลอมนั้นเห็นใหม่ ในสังคมคนเลวมันก็มีคนดี ในสังคมคนดีมันก็มีคนเลว มันอยู่ด้วยกัน ทีนี้การอยู่ด้วยกันนี้ เราจะใช้วุฒิภาวะอะไร มาพิสูจน์ นี่เหมือนกัน ทำดีได้ดี มันต้องคิดว่า ดีของใคร ถ้าจะดีก็คือดี

โยมนะ โยมทำดีแล้วสบายใจได้ โยมทำดี คือดีของเรา ใครจะดูถูกเหยียดหยาม เรื่องของเขา เรื่องของเขา แต่เราทำดีของเราไป แล้วให้มันคงกับความดีของเราไป มันคงกับความดีไป ความดีมันต้องให้เป็นความดี

ถ้าเขาไม่ทำดีกับเรามันก็กรรมของสัตว์ มันเรื่องของเขา ไม่ต้องไปตกใจ เสียใจ ทำความดีนี้ไป นี่การทำความดีนี้ไป ดูซิ พระเวสสันดร ทำความดี ชาวบ้านเขาไล่ออกจากเมืองเลย เราทำดีขนาดไหน แล้วใครจะไล่อย่างไร มันเรื่องของเขา

เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะคนเรามีบุญมีกรรม เขาเรียกว่าทำดีไม่ขึ้นใจ ทำดีกับเขา เขาไม่เห็นความดีของเราเห็นใหม่ มันเรื่องของเขา ถ้าเราทำดีกับเขา อย่างเช่น เรานี้แค่ให้คนชม คนชมนี้นะ ไม่มีทาง เขาจะเอาน้ำสาตโน้นนะ ใครจะชมเอ็ง ไม่ต้องไปคิดความดีก็คือความดี เราเกิดมาทำอย่างนี้มันเป็นความดี เราเห็นเป็นความดี ใครจะไม่เห็น มันก็เรื่องของเขา แต่มันจะให้ผลดีกับเรา เพราะการกระทำอย่างนี้

คูลี อย่างหลวงตาพูดบ่อย พระอรหันต์เห็นไหม กินข้าวไม่เคยอิ่ม

ถ้าคำว่าพระอรหันต์นะ เพราะอาจารย์สิงห์ทอง ครูบาอาจารย์ท่านพูดบ่อย นางปฐาจารย์ กับนางอะไรที่ว่าหนีตามผู้ชายไป นั่นพระอรหันต์นะ ถ้าพระอรหันต์ทำไมมีมุมมองอย่างนี้ เพราะคำว่าพระอรหันต์ มันต้องมีแดนกับ คือว่าสร้างบารมีมา จนจิตนี้วิฤทธิภาวะมันรองรับ อริยมุนีนี้ได้ แต่ทำไมก่อนที่จะเป็นพระอรหันต์ทำไมเป็นอย่างนั้น ปฐาจารย์ก็หนีตามเขาไปนะ แต่สุดท้ายแล้ว เวลาจะกลับมาเป็นพระอรหันต์เห็นไหม กลับมาเป็นพระอรหันต์นะ

แล้วนี่เขามาวิเคราะห์กันไง เพราะอาจารย์สิงห์ทองพูดคำนี้บ่อย เราสะดุดหูเรา มาก ท่านเทศน์นะว่า นี่เป็นพระอรหันต์ แต่ทำไม โทษนะ ทำไมหนีตามผู้ชายไป พอหนีตามผู้ชายไปแล้วนี่ พอไปเห็นทุกข์เห็นยากใจ พอเห็นทุกข์เห็นยากปั๊บ ตั้งแต่เสียสามีไปก่อน ใจใหม่ กลับมาเสียลูกสองคน คิดถึงพ่อแม่ ฝนตกฟ้าผ่าตายหมดเลย ซ็อกหมดเลย นี่จะบอกว่ามันก็เป็นกรแบบว่าให้ตัวเองได้สติ คือแบบว่าถ้าเราไม่มีการสูญเสีย ไม่มีการสะเทือนใจ เราก็ไม่ใฝ่ดี ไม่หาผลตอบสนองที่ดี เห็นไหม

อย่างเรา โอ้!กันไป โอ้!กันมา โอ้!ก็อยู่กับโอ้!นี้แหละ ไม่ไปไหน แต่ถ้ามันไปเผชิญความจริงของมันนะ มันสะเทือนเรานะ พอมันสะเทือนขึ้นมา ฮึม ! นี่ไม่ใช่ความจริงของเรา นี่ต่อสู้กับมัน คนพูดบ่อยนะว่าทำไมหลวงตา หลวงปู่มัน ครูบาอาจารย์ของเรานี้พระอรหันต์ทั้งนั้นเลย ทำไมไปเกิดเป็นลูกชานา ไปเกิดทุกข์ๆยากๆ มันก็มีพระพุทธเจ้าท่านนั้นละเป็นลูกกษัตริย์

ถ้าอย่างนั้นมันไม่ไหวใจ เพราะเกิดอย่างนั้นมันคิด แต่ถ้าไปอย่างนี้เห็นไหม เราเรียกว่าเกิดในประเทศอันสมควร เกิดในสังคมวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติ ในประเทศสมคवनะ หนึ่ง เกิดในประเทศสมคवनในการประพฤติปฏิบัติ เกิดในครอบครัวที่ส่งเสริมกัน นี่เกิดในที่สมคवन แล้วพอมานับปฏิบัติขึ้นมาเนี่ย การปฏิบัติวิฤทธิภาวะอันนี้มันจะมารองรับ

ฉะนั้น ทำดีต้องได้ดี ทำดีนี่นะ คนเขาว่าเชอ แต่ถ้าคนเอาโรคเอาเปรียบเขาว่าฉลาด ใ้คนฉลาดนั้นนะ เราทำอะไร เราอยู่กับตัว

การเมืองตอนนี้ พวกนักการเมืองเขาพูดกัน คนดีกับคนดีเข้ากัน ศักยภาพไม่ค่อยมี แต่ถ้าคนชั่วกับคนชั่วเข้ากัน ศักยภาพมันเยอะมาก ศักยภาพเยอะมาก เพราะคนชั่วมันจะตอบสนองกัน คนชั่วเข้ากับคนชั่วเข้ากันจะมีศักยภาพ ผลของการทำลายนี้สูงมาก

คนดีเข้ากับคนดีศักยภาพน้อย เพราะคนดีมันมีแต่เมตตา มีแต่ทำคุณงามความดี คนดีกับคนดีเห็นใหม่ คนดีคือมันทำดีไง ศักยภาพก็เรื่องธรรมดานะ แต่ถ้าคนชั่วมันมีศักยภาพของมันนะ การทำลายล้างนี้แรงมาก นี่นักการเมืองเขากันอย่างนั้น

คนดีกับคนดีเข้ากัน เราทำความดีของเราดี ความดีมาเห็นใหม่ มาวัดมาวาอยู่กับความสงบเห็นใหม่ เราทำเพื่อปัญญาของเรา คือจากข้างใน ข้างนอกเขารู้อะไรด้วยละ เขาไม่เห็นนะ แต่คนชั่วมันทำ โอ้โฮ มันเผาทำลาย เราสร้างกันมาเป็นสิบๆปี มันจุดไฟไม่จุดไฟกันเดียวหมดเลย ฉะนั้นเห็นใหม่ ผลการทำลายของกิเลส ผลทำลายของพญามารมันทำให้รุนแรง

แต่ทำดีของเราดี ก่ออิฐ ก่อหิน ก่อทราย ก่อปูนที่ละก้อน เกือบเป็นเกือบตาย คนละเปาะ คนละเปาะ กว่าจะขึ้นมาได้ นี่ไงทำดีมันยากตรงนี้ ทวนกระแสไง

ทีนี้ พูดถึงที่ว่ากรมอง สายตาที่มองกว้างไกล ขณะที่เราทำอะไรนี่ โอ๊ย มันโดนแรงเสียดสี ไอ้กรณีของเรานี่ ไอ้กรณีที่พูดนี้ เพราะเราได้ยินมาบ่อยมากเลย เพราะกรณีอย่างนี้ เขาเรียกว่าจัดคำพูดเห็นใหม่

โธ่! มันยิ่งกว่านี้นะ เวลาหลวงตาพูดถึงลูกศิษย์ลูกหานี้ รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี คนไหนที่ค่ามาก คนนั้นนะรักมาก พ่อแม่รักคนไหน พ่อแม่จะดูแลคนนั้น ถ้าคนนี้ไอ้เหลือของนะ อ้อย ไม่เอาเลย ไม่พูดเลย ปล่อยให้ไป พ่อแม่ค่าคนไหน ไอ้คนนั้นจะได้ดี

นี่ก็เหมือนกัน เวลาท่านมานะ โอ๊ย พูดแซวแล้ว แซวอีก แซวหน้า แซวหลังนะ แล้วเขาก็จับประเด็นนี้ไป นี่ไง เราถึงบอกว่าเวลาหลวงตาไปไหน คนที่ไม่เข้าไปเจอกับหลวงตาก็เพราะกลัวหลวงตาค่าไง กลัวหลวงตาค่า เพราะค่าคำนึงแล้วมันเสียหน้าไง

แต่โธ่! หลวงปู่เจี๊ยะนะ ต้องถามพวกไอ้เจี๊ยะ ไอ้มานะ เราเคยไปนะ ท่านกำลังเหยียบนมสาวนะ “หงบ มานี้ มานี้” เราเข้าไปนวด ค่าใหญ่เลยนะ เราก็ไม่รู้เรื่อง จริงๆไม่รู้ฐานะ ไม่รู้ว่าทำอะไรมา ท่านก็เหยียบ ออกบริหารไปไง ท่านก็ค่าไปเรื่อย เราก็นั่งฟัง

นั่งฟัง มันถึงงนะ เอ้! มันเรื่องอะไรวะ ท่านก็ค่าใหญ่เลยนะ มันก็เรื่องอะไรวะ ค่าไปค่ามานะ จน “เออ หงบ มึงไปเถอะ กูเหนื่อยแล้ว มึงไปเถอะ” ไม่รู้ เอ้า จริงๆนะ ไม่รู้ว่าทำอะไรผิด ท่านก็กำลังเหยียบนมของท่านอยู่ ท่านก็เรียกเข้าไป ท่านก็ค่านะ ค่าใหญ่เลย

ไอเราก็นั่งฟังนะ ท่านจับที่ราวลูกทรงใจ แล้วท่านก็เหยียบของท่านไป ท่านก็อัดเข้าไปเรื่อย เราก็นั่งฟังว่ามันเรื่องอะไร

สุดท้ายนะ “เออ เอ็งไปเถอะ กูเหนื่อยแล้ว กูค่านเหนื่อยแล้ว ” เออ กูก็ไป ไม่มีปัญหา นะ เออ รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี โห้ ! ไม่คิดอย่างนี้ไม่ได้

ตอนเราอยู่บ้านตาด ที่พูดประจำ เวลาที่มีของขึ้นมา หรือหลวงตาเดินมา วิ่งหนีหมด อย่างที่ท่านพูดนะ วิ่งหนีหมด เรานี้เผชิญหน้าอย่างเดียว เข้าไปเผชิญหน้า ใหม่ๆก็โดน เพราะท่านลองเขาวนปัญญา เราก็อำไปหยิบนั่นมา หยิบนี้มา คนเรานี้แหละ มันจะไม่รู้ไปหมดทุกอย่างหรอก หยิบผิดหยิบถูกนี่มันมี จนสุดท้ายนะ พอเห็นเราเข้าไปบ่อยครั้งเข้า เพราะมันสลดสังเวชนะ

เราสลดใจเองตอนอยู่กับหลวงตา สลดใจตรงไหน สลดใจเวลาท่านเดินมา ท่านต้องการสิ่งใด ท่านต้องไปหยิบฉวย เพราะอะไร เพราะครูบาอาจารย์ก็มีข้อวัตรกัน แต่ท่านไม่เอา หลวงตานี้ท่านบอกท่านอยู่คนเดียว ใครอย่ามาใกล้ นะ จะเข้าไปทำข้อวัตรตอนท่านไม่อยู่ ถ้าท่านอยู่ไม่ให้เข้าไปยุ่งกับท่าน คนนิสัยมันไม่เหมือนกัน

ทีนี้พอเวลาท่านไปไหนมา เวลาจะดื่มน้ำอะไรนี้เราจะเข้าไป มีอยู่ที่หนึ่งนะ ท่านเดินมารอบศาลาเก่านั้นนะ ท่านยืนอยู่แล้วก็กายหมาก แล้วท่านก็ยืนเฉยๆ มันมีพระนั่งอยู่หลายองค์ เราก็นั่งมองกัน ท่านจะเอาอะไร คิดไม่ทันไง สุดท้ายท่านก็เดินไปเอาแก้ว แล้วก็ไปเปิดน้ำขุ่นปากเอง โอ้โฮ! แค่นี้แม่งคิดไม่ออก เราคิดของเราเอง แค่นี้คิดกันไม่ได้

นี่พอเราเข้าไปเผชิญหน้า พอมีอะไรเราจะเข้าไปบ่อย จนสุดท้ายท่านพูดกับเราเองนะ เวลาท่านเหลียวซ้าย เหลียวขวาจะเรียกคนนะ พระจะหายแว็บเลย เรานี้ นะ โทษนะ แหลมเข้าไปเลย พอเข้าไปนะ

“ ท่านรู้ไหมว่าไอนั้นเก็บไว้ที่ไหน ไอนี้เก็บไว้ที่ไหน ”

“ ผมไม่ทราบครับ ”

“ ไม่ทราบไปตามคนรู้มา ”

ไม่คำหрок เพราะอะไร เพราะท่านตรวจสอบจนแน่ใจไป ที่ว่าท่านจะคอยดู พระว่าแน่ใจแค่ไหนว่ามันมีอะไร แต่หลายองค์ เวลาท่านเอ็ด ท่านว่านี่นะ มันยังไม่รับรู้ หรือประสาเราว่าหนังกนา ท่านพูดอย่างนี้เลยนะ ท่านจะรีบไปธุระก่อน เดียว! จะกลับมา เอรอบสอง คำยังไม่สะใจ เดียวจะกลับมาคำอีก อย่างนี้ก็เยอะ อย่างนี้แสดงว่าเขาไม่ ยอมรับสภาพไป

คือ คำสอนนี้ต้องการให้เราเปลี่ยนแปลงความคิด เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ท่าน ไม่ได้ด่าจะฆ่า ท่านด่า นี่เราใช้ว่าคำด่านะ นั่นคือการเทศน์ การสอน พอท่านสอนเรา แล้วนี้ เราเปลี่ยนแปลงความรู้สึก เปลี่ยนแปลงความคิดนี้ ท่านหยุดแล้ว

เพราะเวลาท่านพูด ท่านบอกว่า เวลาท่านเทศน์นี่นะ ท่านด่ากิเลสของเรา ไม่ใช่ คำตัวเรา คำที่ฐิมาณะ คำความเห็นผิด คำความยึดมั่นถือมั่น ถ้าเอ็งกายตรงนี้ก็จบ คำที่ ท่านพูด ท่านพูดเพื่อให้เราคาย เหมือนของที่มันยึดมั่นอยู่ ท่านพูดจะให้มันปล่อยมันวาง ท่านไม่ได้จะฆ่ามัน

เวลาพระอยู่กับหลวงตานะ ถ้าท่านใส่ขนาดไหนนะ นั่นละ ท่านรัก ท่านเอาไว้ แต่มีประเด็นหนึ่ง คือที่สุดเหมือนกัน ท่านก็ด่าอย่างนี้ แล้วด่าแล้วไล่ ออก ต้องไป แล้วก็ คำบอกสอน แล้วเวลาจะสรุปนะ เวลาจะให้ออกนะ ท่านไปเถิดนะ ท่านไป พูดนิ่มมาก ถ้าคนอย่างนี้ คือ ประหารนะ ท่านไปเถอะ เราสอนไม่ได้ ไม่มีโอกาสแก้ไข ท่านไปเถอะ เราสอนไม่ได้ นี่คือแบบว่าเหลือขอ สอนไม่ได้

แต่ถ้าเปรียบ เปรียง ไอนี้จะได้ดี เปรียงๆ เพราะมันเหมือนกับตีเหล็ก เหล็กมัน แดง แล้วค้อนมันตีไปมันได้ผล มันเป็นมิด เป็นสิ่งที่ดี เปรียงๆ แหม ไม่อยากพูดนะ โทษนะ ฎุโดนด่าทุกวัน โคนด่าคงทุกวันบนศาลา โคนทุกวัน แต่มันก็ทำกันมา ไอนี้ เวลาเปรียบเทียบไป ฉะนั้นไอ้คำที่ว่าท่านด่าๆ คำคนโน้น ไร้สาระ

หลวงตาเทศน์ที่โพธาราม เอามาเรียบเรียงไว้จบหมดแล้ว คำไม่คำมันอยู่ที่นี้หมด เวลาที่เขาตำ เขาก็จำไปจากนี้แหละ แล้วถ้าเป็นคำค่านะ เราต้องรีบเอาไปลบๆ เอาไปซ่อนไว้ ทำไมเราจะขึ้นเว็บไซต์เอง ทำไมเราจะเอาคำค่าหลวงตาคูนี้ ขึ้นเว็บไซต์เองให้ค่าคุณละ

อันนี้มันน้อย ของจริงมันอยู่ที่บนศาลาที่วัดป่าบ้านตาด อันนี้มันเล็กน้อยมาก ตอนอยู่ที่ศาลาวัดป่าบ้านตาด นั่นละ เวทีฝึกพระ ใ้ฉันนี่พูดถึงมุมมองของคนใจ แล้วกรณีอย่างนี้ไม่มีผลกับกรรมะ แต่มีผลกับ โลกกรรม ติณินินทา เพราะ โลกกรรมมันอ่อนไหว จิตของปุณฺชนเห็นใหม่ ปุณฺชน กัลยาณปุณฺชน

ปุณฺชนคือคนหนา โคนสิ่งใดกรอกหู แล้วมันก็ไหลตามไป ฉะนั้น เรื่องอย่างนี้ มันเป็นกรรมของสัตว์ มันเป็นเรื่องของเขา เขาไม่ได้พิสูจน์ตรวจสอบเห็นใหม่ ไม่มีผลกับกรรมะ ไม่มีผลกับสัจจะความจริง เพราะสัจจะความจริงมันเหนือเหตุเหนือผล แต่เรื่องติณินินทา มันมีผลกับ โลกกรรม

โลกกรรม มันจะเป็นไปกับเขาเห็นใหม่ ปุณฺชน กัลยาณปุณฺชน เราจะเป็นปุณฺชนตลอดไปหรือเราจะเป็นกัลยาณปุณฺชน ถ้าเราเป็นปุณฺชนตลอดไป ติณินินทานี้มันก็จะลากหัวใจเราไปตลอดเวลา

ถ้าเราเป็นกัลยาณปุณฺชน สิ่งนี้เราเอามาเปรียบเทียบอย่างที่เราคิด อย่างที่เราคิด เราอยู่บ้านตาด เวลาหลวงตาตำเรามากน้อยแค่ไหน มันเอาไปคิด หลวงตาตำเสร็จปั๊บ ล้างบาตร เช็ดบาตรเสร็จ กลับทางจงกรมนะ เดินจงกรมทั้งวันเลย คำนี้คือหมายความว่าอย่างไร คำนี้หมายความว่าอย่างไร คำพูดอย่างนี้เหตุผลมันเรื่องอะไร เหตุผลนี้ เดินจงกรมทั้งวันๆเลยนะ เดินจงกรมตลอด จนเขาร่ำลือ พระรุ่นเดียวกันเขาจะรู้ว่าเรานี่วันๆหนึ่งทำอะไรบ้าง เพราะมันมีเหตุมีผลใจ

เพราะมันมีต้นทุน ใจใหม่ มันมีเหตุ มันก็อยู่ได้ เรานี่ล่อยๆ แล้วจะไปนั่งภาวนาทั้งวัน ก็ชาติมันจะได้ภาวนา จิตมันจะลง ไม่ลง ไม่มีสิทธิ์ ฉะนั้นกรณีอย่างนี้ ประสาเรานะ จะบอกว่าเป็นกรณีฟองศาลแก่เกี่ยว รู้อยู่ว่ามันไม่มีมูลนะ แต่ในเมื่อเสียหน้าจะกูก็ฟองศาลด้วย ว่าหลวงตาตำมึงๆ

หลวงตาบอกว่าเราไม่ได้ค่าลูกศิษย์นะ เราค่าไอ้คนอยู่แม่น้ำโขงฝั่งโน้นนะ เวลาที่บ้านตาด ท่านพูดนะ เวลาท่านเอ็ดโยมไปนี่ กลัวโยมจะเสียใจใจ ท่านบอกท่านไม่ค่าชาวอุดรนะ ท่านค่าไอ้พวกข้ามน้ำโขงไป ค่าไอ้พวกเวียงจันทน์โน้น ปัญญาคนมันไม่ทัน ถ้าบอกว่าค่าพวกนี้ละ โอ๊ย น้อยใจ โอ๊ย ทำดีหลวงตาก็ยังเอ็ด โอ๊ยๆ งอแง จะร้องไห้ ท่านบอกไม่ได้ค่าพวกนี้ละ ค่าไอ้คนข้ามน้ำโขง ท่านสอนขนาดนี้ละ

เราฟังเทศน์มันตลก คือท่านก็ค่าเอ็งนั่นละ ค่าให้มึงเปลี่ยนความคิดนั่นนะ แต่พูดอย่างนี้มันจะเสียใจใจ เราไม่ได้ค่าลูกศิษย์เรานะ เราค่าฝากแม่น้ำโขงฝั่งโน้น แหม ไอ้พวกนี้ก็เลสมันก็พอง นี้ ของอย่างนี้ละ คนไม่ได้คิดนะ เวลาท่านพูดอะไรแล้วไม่ได้คิด คิดอะไรไม่ออกหรอก

แต่เวลาท่านพูดนะ โห้! คนลูกศิษย์ภายในนะ ยิ่งค่า ค่าคนไหน รักคนนั้น ประสาเรานะ ตอนที่มาอยู่ที่โพธารามใหม่ๆ เห็นใหม่ แล้วมาที่นี้บ่อย เวลาเราไปทำวัตรไปอะไรนะ เวลาพระเจอบอกทำอะไรวะ เอ้า ก็ท่านมาค่ากู ทำไม มึงอยากโดนค่าด้วยใช่ไหม เวลาเข้ามาค่า มึงก็ว่ามาค่ากู แต่เสร็จแล้วมึงก็ว่า ทำอย่างไรหลวงตามาหา มึงวะ ทำไมมาค่ามึงวะ เอ้า แล้วค่าแล้วไปหาทำไมนะ เอ่อ

๕๐ ชั่วโมง พระทำเสร็จหมดแล้ว ที่ท่านมาเทศน์ที่โพธาราม ยังเสียหลายหลายที่ ที่ว่าเทพเสียหนึ่ง สอง ให้ปิดเทพ ถ้าวันไหนจะเล่นใครแรงๆ นะ ปิดเดี๋ยวนี้ เราก็ทำใจเสีย ปิดนะ ยังใจเสียนะ ครั้งที่สาม จับโยนเข้าป่าเลย ต้องปิด ต้องปิด มันมีปิดเทพอย่างหนึ่ง กลับบางที่เราทำเสียเองอย่างหนึ่ง มันขาดไปหลายเที่ยวอยู่ เพราะตอนนั้นยังจับปลัดจับพลู เพราะมาใหม่ๆ ใครไม่เข้าใจหรอก ว่าวัฒนธรรมของครูบาอาจารย์เราเป็นอย่างไร อะไรเป็นอย่างไร เราทำกันไม่พร้อม คือแบบประสาเรานะ เราเป็นพระแล้วเราไม่มีอะไรเลย แล้วเราเอาอะไรไปต้อนรับ ไปเก็บข้อมูล ตอนแรก ตอนนั้น อู้หู ขลุกลึกมาก พอหลวงตามาท่านพูดอะไรดีๆ มาก แล้วมันอัดไม่ได้ คือเทพเราไม่สมบูรณ์ อะไรไม่สมบูรณ์ ทุกอย่างไม่ดีเออะ แล้วพอมาทอนหลังเริ่มพัฒนาขึ้น

นี่ ประมาณเกือบ ๕๐ ชั่วโมง คือ ๕๐ ครั้ง มาหาเราที่โพธาราม ๕๐ ครั้ง แล้วเดี๋ยวจะเข้าเว็บไซต์ ไอ้ใครค่า หรือไม่ค่าอยู่ที่นั่น ไม่ต้องมาอ้างเล่ห์กันเฉยๆ เป็นการอ้างเล่ห์ เป็นการตัดตอนคำพูดของหลวงตา คำพูดของหลวงตาคำหนึ่งแล้วก็ไปขยายความ

ไม่ฟังทั้งกระบวนการ ใช้อย่างนี้เขาพูดมาตั้งแต่ ๒๐ ปีที่แล้วนะ เราได้ยินมาตลอด แต่ตอนนี้ประสาเราว่าไม่มีทางออก ก็เอามาขายอีก

ไอ้ย เดียวนี้เขาไม่คิดถึงแล้ว เขาไปถึงไหนแล้ว เขาไปโลกพระจันทร์แล้วเขาไม่คิดถึงเรือจ้างแล้ว เรือจ้างเรือแจวมันอยู่ในคลอง เดียวนี้เขาไปยานอวกาศกันแล้ว ไม่ทันแล้ว บอกมันว่าเขาไปยานอวกาศแล้วนะ มึงยังพายเรือจ้างอยู่ในคลองนั้น แล้วมึงจะมาตามว่าหลวงตาค้าๆ เขาไปยานอวกาศแล้ว

นี่พูดถึงเวลามุมมองเขาเห็นเป็นมุมมองอย่างนี้ แล้วมุมมองพระ เมื่อวานไปอยู่กับพระ สดใจมากนะ สดใจว่า เวลาพระมาปรึกษาฉัน เขาคิดว่าปรึกษาเรื่องที่จะเป็นประโยชน์ ที่นี้คำว่าเป็นประโยชน์ของเขานี้ เขาคิดว่าเป็นประโยชน์แต่ความจริงของเขาเขาทำอย่างนั้น มันเป็นการพายเรือในอ่าง มันไปไหนไม่รอด น่าเสียใจ แต่ตอนนี้เรามาคิดถึงว่าเราไปจากที่นี่ใช่ไหม เรามาคิดถึงเซ็นส์ ถึงวุฒิภาวะ ใจ ถึงโลกทัศน์ ถึงความรู้ของคนว่าอย่างนั้นเลย ถ้าความรู้แค่นี้ ไม่รู้เขารู้เรา ไม่รู้อะไรเลยนี้ ปวดหัวนะ ขนาดเราทำมาขนาดนี้ แต่ก่อนคนเฟ่งโทษเรามากเลย

เมื่อวานเรียกปรึกษาหมดเลย แล้วเรียกปรึกษาพูดออกมาแล้ว ก็ยัง อือฮือ แต่เราไม่พูดเราเฉย เพราะมันพูดไปไม่ได้ ประสาเรานี้ มันเหมือนกับไฟแตกกอ คือมีความเห็นอยู่คนเดียว เราไปพูดที่บ้านตาดที่หนึ่ง เขาบอกว่า หงบ กูคิดยังไม่ถึงพวกมึงเลยนะ อาจารย์หลายองค์บอกว่า หงบ คิดไม่ถึงเลย โอ มึงคิดได้ขนาดนี้เลยหรือ มันคิดได้หลายชั้นหลายซ้อนเข้าไปไง มันคิดไปอย่างที่ว่ามองเหตุผล อย่างที่เราทำ

อย่างคุณี เวลาเขามาเขาคูตึกของเรานี้ โอ วันนั้นมา พวกมาปฏิบัตินะ หลวงพ่อ ไอ้โฮ แอร์ ๗ ตัว ๘ ตัวเลยหรอ เพราะแอร์ ๗ ตัว ๘ ตัวนี้ ถ้าไม่กล้าทำ มันจะล้มลุกคลุกคลาน มันจะกระเสือกกระสนกันไปอีกเรื่อยๆ จะทำอะไรทีหนึ่ง ก็จะไปเริ่มต้นอีกทีหนึ่ง จะทำอะไรกันแต่ละหนหนึ่ง ก็ไปนับหนึ่งกัน

ไฟนี้ ขยายเขตมา ๓ หนแล้วที่แรกมาถึงก็เอามาจุดน้ำ สุดท้ายพอเอาวิฑูมา ก็เอามาอีกรอบหนึ่ง นี้ ขยายถึง ๓ หนแล้ว ก็เพราะไม่เอาๆ นี้ เสียตั้งค่าสายไฟไป ๓ รอบ ๔ รอบ แล้วเวลาทำอย่างนี้ มึงจะบอกว่า แหม จะเอาแอร์ ๗ ตัว ๘ ตัว กูเสียตั้งค่าหลายรอบแล้ว รอบนี้รอบสุดท้าย เต็มที่เลย มึงจะก็ตัวก็เรื่องของมึง มึงคิดไป ไป

หวังแต่ว่าเขาจะคิดอย่างนั้น เมื่อก่อนคิดอย่างนี้เหมือนกัน หวังแต่จะเสียภาพลักษณ์ๆ ใจ เสียภาพลักษณ์มึงก็ไปอยู่ในรูป

ไอ้ที่เสียภาพลักษณ์ แม่ง อินเทอร์เน็ตก็จะเอาทีวีก็จะออกดาวเทียม แม่งจะเสียภาพลักษณ์ ภาพลักษณ์อะไรของมึง ไม่ใช่คิดว่าเราจะอวดดีหรือ ไม่ใช่ เป็นภาระรับผิดชอบ ครูบาอาจารย์เรานี้ สองสามชั่วอายุคน ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์กับโลกแล้ว สมบัติอย่างนี้รักษากันไว้ไม่ได้ ในเมื่อสมบัติอย่างนี้รักษากันไว้ไม่ได้ มึงทำกันไม่ได้ ช่างหัวมึง แล้วเราจะทำขึ้นมา นี้ มันก็ไม่ถึงว่าจะทำนะ แต่ก็เตรียมความพร้อมไว้ ไม่มีการแข่งขัน เราจะไม่มาแข่งขันกันเอง

แต่ถ้าวันไหนมันผิดพลาดไป วันไหนมันจนตรอกขึ้นไป มันก็จะมีโอกาสได้ เพราะว่าถ้าไม่ได้ทำตอนนั้น ตอนนี้อะไรก็ทำของเราอยู่แล้ว ตอนนี้อยู่เต็มไม้เต็มมืออยู่แล้ว

ผู้ทำเว็บไซต์บอกเลย หลวงพ่อ กว่าจะเข้าที่นี้ ๒ ถึง ๔ ปี กว่าจะแกะไอ้พวกนี้จบ อย่างน้อย ๒ ถึง ๔ ปี จะแกะไอ้ข้อมูลของเรานี้ออกมาเป็นตัวอักษรได้จบ เฉพาะงานตรงนี้ก็ล่อกันจนขนาดนี้แล้ว แล้วงานข้างหน้าอีก แต่มันเป็นภาระรับผิดชอบแล้ว ถ้าพวกเอ็งไม่เอางานเอากัน พวกเอ็งจะทิ้ง พวกเอ็งทำกันแต่ต่อหน้าโยม พวกเอ็งทำกันแต่เพื่อผลประโยชน์ของพวกเอ็ง แล้วถ้าพวกเอ็งทำแล้ว ทำจนละแล้ว พวกเอ็งจะทิ้งไป ก็เรื่องของพวกเอ็ง

นี่พูดถึงนะ วันนั้นเวลาเขาเอามาพูดนะ โอ๊ย ๗ ตัว ๘ ตัว เราพูดเลย เวลาพวกเอ็งทำอะไรกัน ไม่เป็นไรใช่ไหม เวลาพระสงฆ์มันทำอะไรนี่ ผิดหมดเลยใช่ไหม เวลาพวกเอ็งทำอะไรกัน ไม่เป็นอะไรเลยนะ เวลาเราทำอะไรบ้าง ผิดทุกอย่างเลย แล้วเมื่อวานไปปรึกษาญาติๆ ทำไมกัน เยอะแยะเลย นั่งคอตกกันก็มีนะ แต่เราไม่พูดออกมา มาเห็นหน้าเรานี้ นั่งคอตกเลย

นั่งคอตกอะไรรู้ไหม นั่งคอตกเพราะเขาทำอะไรไปแล้ว ประสาเรานะมันตันหมดใจ มันทำไปแล้วมันไปไม่รอดใจ นั่งข้างๆนี่ จะพูดเราก็ไม่กล้าพูด จนบางคนสะกิดไปข้างนอกเลย ไอ้หงบมึงมานี้ๆ นั่งคอตกกันเลยนะ ไปไม่รอดหรือ ไปไม่รอดเพราะอะไรรู้ไหม ทุกอย่างนะ ถ้าเราไม่มีต้นทุน เราจะเอาอะไรไปทำ

ตอนนี้ชีวิตของพวกเราฝากไว้กับความศรัทธาของเขา การกระทำของเราทุกอย่าง สิ่งที่ทำอยู่นี้ฝากไว้กับอะไร ใครบ้างที่มีเพาเวอร์ ใครบ้างที่จะมีการดูแลรักษาสมบัติของครูบาอาจารย์เรา มีใครบ้าง เอาเนื้อหาสาระไปแขวนไว้กับอารมณ์ความรู้สึกของชาวบ้าน แล้วอารมณ์ความรู้สึกของชาวบ้านมันแปรปรวน ถ้ายังมีครูบาอาจารย์ที่เขาเคารพศรัทธาอยู่ มันก็เป็นได้ วันไหนที่ครูบาอาจารย์ไม่อยู่ แล้วอันนี้มันจะอยู่กันได้อย่างไร ไม่มีอะไรเป็นแก่นเป็นสาน เป็นหลักเป็นจั่นเป็นอันเลยนะ แล้วถ้าใครมีกำลังจั่นมา ก็จะมาตัดขาๆกันอยู่อย่างนี้ มันก็ใช้ไม่ได้

นี่พูดถึง เราพูดถึงมุมมอง เราถึงสลดใจใจ ขนาดประสาธนะ ตอนนี้ เขามองเรามีคุณค่าบ้างแล้ว แล้วเวลาเขามาพูดถึง ธรรมดาที่เขาต้องเปิดออกมา พอเปิดออกมาะ ไม่มีอะไรเลย ไม่มีอะไรเลยนะ พายเรือกันในอ่าง อันนี้เราคิดถึงมุมมองของเรา นี่พูดถึงมุมมองของโลกนะ แล้วถ้าคิดถึงมุมมองของธรรมสี คิดถึงปัญญาที่เราจะเข้ามาข้างในสี

ฉะนั้นอย่างที่โยมว่ากันมานี้ เขาเรียกอะไรนะ ลมปาก ไร้สาระมากเลย โอ๊ย ! เราโดนมากกว่านี้เยอะ เยอะมากๆ ฉะนั้นเดี๋ยวนี้เวลาไปไหนนะ เอ้า ใครดำ ค่าเลย ตามสบาย ค่าเลย แต่มันมีแต่ดอกไม้ที่เขาเอามาขอมมา

นี่มันเป็นเหมือนกับการเมือง การเมืองนี้ มันต้องมีฝ่ายตรงข้าม เขาเรียกว่ารักษาฐานเสียงใจ คือว่าเขากลัวอยู่คนเดียวใจ กลัวอยู่คนเดียวโดดเดี่ยว เขาต้องหาพวกไว้ ก็เท่านั้น เราเข้าใจ เชิญตามสบาย เชิญตามสบาย ไม่มีปัญหาหรอก

นี่เพียงแต่ สังเกตได้ไหม เวลาคนมาขอมมา ทุกคนมาขอมมานี้ ทุกคนแบบว่า มันเงินใจ เราจะบอกว่าไม่มีปัญหานั้น ที่เราทำทุกๆ อย่างนี้ ก็ต้องการให้คนเป็นคน ให้คนเป็นคน คนๆนั้นมีสติสัมปชัญญะในตัวคนนั้น แค่นั้นเราพอใจ อย่าให้คนมีแต่ซากครูบาอาจารย์บอกซากศพเดินได้ คือหัวใจไม่อยู่กับเราไง เราไม่เป็นเอกเทศกับเรา เรามีแต่โครงสร้างร่างกาย เดินไปเดินมา เพื่อให้มีชีวิตเท่านั้นเอง แต่ความเชื่อความศรัทธาไปให้คนอื่นเอาไปหมดเลย นี่คนไม่เป็นคนใจ มีแต่โครงสร้าง มีแต่ร่างกาย แต่หัวใจไม่มีเลย

ถ้าเอ็งกลับมา มีศักยภาพในตัวของเอ็ง แค่นี้เราก็พอใจแล้ว ไม่ต้องขอขมา แค่นี้แหละ ความมุ่งหมายของเราให้คนเป็นคน ทุกคนเป็นอิสรภาพ ทุกคนมีความคิดเป็นของตัวเอง แค่นี้! เราต้องการแค่นี้จริงๆ ให้ทุกคนยืนบนตัวเองได้ ให้ทุกคนรักษาตัวเองได้ ให้ทุกคนเป็นคนขึ้นมา แล้วมีงปฏิบัติไป เพราะมันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสมาธิจะเป็นกันเอง เป็นปัญญาเนะ ปัญญาในหัวใจเอ็ง จะรักษาแก่นกิเลสของเอ็งเอง มันเป็นส่วนทิฏฐิโก มันเป็นปัจจัยตั้ง

ธรรมะจะเกิดจากหัวใจของเรา ความรู้ความเห็นจะเกิดจากหัวใจที่เอ็งเป็นนั่น แล้วเอ็งเอาความรู้สึกนี้ไปฝากไว้กับคนอื่นหมดเลย แล้วมีงจะเป็นตัวมีงเองได้อย่างไร แล้วมีงจะมีธรรมะได้อย่างไร มีงจะมีธรรมะได้ต่อเมื่อมีงกลับมาฐิตจิต กลับมาอยู่ในตัวของเอ็งเอง กลับมาในภพ กลับมาในหัวใจนั่น แล้วหัวใจนั่นเป็นความสงบ แล้วหัวใจนั่นมันออกพัฒนาของมัน แล้วหัวใจนั่นมันจะฆ่ากิเลสออกไป ฆ่ากิเลสๆ ออกไป

ฉะนั้น เริ่มต้นเห็นใหม่ นี่ครูบาอาจารย์เห็นใหม่ คุณหลวงตาสิ พรรษามากจะถีบออกไปหมดเลย ให้ออกไปสร้างเนื้อสร้างตัว ให้เป็นตัวอิสรภาพ

คุณ หลวงปู่บุญมี เห็นใหม่ นี่มันเป็นพ่อตาได้แล้ว จะมาเป็นลูกเขยได้อย่างไร มันเป็นพ่อตาแล้ว คือว่า มันมีศักยภาพ จนขนาดว่าต้องออกไปสร้างเนื้อสร้างตัวเห็นใหม่ นี่ ครูบาอาจารย์ของเราเป็นอย่างนี้ เพื่อจะให้สังคมมันมั่นคงแข็งแรงขึ้นมาเห็นใหม่ ใครที่สร้างตัวได้ ใครที่เป็นหลักเป็นเกณฑ์ได้ ให้ออกไปสร้างเนื้อสร้างตัวขึ้นมา ให้เป็นจุด เป็นประเด็นขึ้นมา เป็นอาจารย์ เป็นหลักเป็นชัย ให้คนได้พึ่งอาศัยเห็นใหม่ นี่! หลวงตาท่านทำอย่างนี้ตลอด

ไปที่วัดไหน สังเกตสิ วัดไหนนะ วัดทั่วไปนี่ จะมีพระตั้งแต่หัวหน้าเรียงลำดับไป โอ้โฮ เต็มวัดเต็มวาเลย แต่หลวงตาท่านอยู่องค์เดียว แล้วถ้าใครมีศักยภาพจะให้ไปอยู่ที่โน้น ให้ออกไปๆ ท่านไม่ได้ทำเพื่อใครเลย ให้ออกไปเห็นใหม่ แล้วคุณวัดต่างๆ ไปสิ ให้เข้ามาๆ ให้เข้ามาเป็นฐานให้ฉันใจ ให้เข้ามาให้เป็นพื้นฐานให้ฉันได้มีศักยภาพไป กิดแต่ตัวเองไป แล้วไปไม่รอด

แต่หลวงตาเห็นใหม่ ใครมีศักยภาพ ออกไปๆ ให้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ ให้ประชาชนมีที่พึ่ง ออกไป คุณสิ คุณพระพุทธรเจ้า เห็นใหม่

“ ภิกษุทั้งหลาย เธอกับเรา พ้นจากบ่วงของมาร บ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์ เรອງงไปอย่างซ้อนทางกัน ”

ชาวโลกเขาขาดประโยชน์ของเขา เธออย่าไปซ้อนทางกัน ให้แยกออกกัน เห็นไหม ให้เผยแผ่ไป อย่าไปคู่ ไปคู่ยังเสียเลย ให้แยกออก ถ้าไปหนึ่ง เป็นคู่ไป ไปแยกกันได้สองเห็นไหม สองก็สองหมู่บ้าน สองสังคม แยกออกไปๆ นี่ ครูบาอาจารย์เป็นอย่างนั้น

นี่เหมือนกัน ของเราขึ้นมาให้กลับมาก็เรา ถ้าใครทุกคน คนเป็นคนขึ้นมาเราพอใจ ฉะนั้น ถ้ามีหลักมีเกณฑ์เรื่องนี้มันจะเป็นได้ นี้พูดถึงสายตา วุฒิภาวะ การมอง ถ้ามันมองได้อย่างนี้มันก็จบ ถ้ามันมองไม่ได้มันก็ไม่ได้อะอย่างนี้นะ เมื่อก่อนก็คิดแบบพวกโลก คืออยากจะทำ แต่ตอนนี้ไม่ได้แล้วละ มันอยู่ที่ประวัติศาสตร์ อยู่ที่อดีตชาติ อยู่ที่จิตใจที่สร้างมา เราจะไปบีบคั้นให้คนฉลาด ให้คนเก่งทุกคน ไม่มีหรือวะ เหนื่อยตายห้าเลย เขาต้องฉลาดจากหัวใจของเขา เขาต้องเป็นขึ้นมาจากใจเขาแล้วเราช่วยกัน แต่จะไปบีบให้เขาฉลาดนี้ โอ๊ย ทุกข์ตายเลย ฉะนั้นเราก็ทำของเราเต็มที่นะ เราก็ทำเต็มที่

เรารู้ถึงหลวงตานะ เวลาท่านมาหาเราเห็นไหม ท่านมาหาเราท่านก็เห็น คุณิ เวลาท่านมารับที่ เห็นไหม ท่านบอกว่าที่อื่นเราไม่รับเลย เพราะอะไร เพราะเราต้องเป็นภาระ ต้องหาคนไปอยู่ แต่นี้มีผู้รับผิดชอบอยู่แล้วเรารับได้ เวลาท่านมารับที่นี้ มีผู้รับผิดชอบอยู่แล้ว ให้อ้อที่ว่าเราให้โยมถวายท่านก็เพราะเหตุนี้ไง หนึ่ง โยมได้บุญ สอง ท่านรู้ถึงภาระ ท่านรู้ถึงการรับแล้วนี้มันต้องดูแลขนาดไหน

บ้านของคนนี้นะ ดูแลตัวเองง่ายกว่าพระ เพราะพระมันเป็นบุคคลที่ไม่ผูกพันทางสัญญาใดๆทั้งสิ้น อยู่ที่ความสมัครใจ ถ้าดีก็จะอยู่ ไม่ดีก็เก็บของไป มันเป็นเรื่องอิสรภาพ มันไม่มีกฎกติกาบังคับ ไม่มีหรือ ฉะนั้นการดูแลรักษาของที่เป็นสาธารณะ ยากกว่าการดูแลรักษาสมบัติส่วนตัว

อย่างเช่น บ้านของเรามันเป็นสมบัติของเรา วัดนี้มันเป็นสมบัติสาธารณะ ผู้ที่ดูแลเป็นบุคคลสาธารณะ ไม่มีสิทธิเป็นเจ้าของในของที่ดูแลรักษา อยู่กันด้วยความลงใจ อยู่

ด้วยความเคารพคุณธรรมในหัวใจ นี่ที่เราทำเห็นใหม่ ที่ให้ท่านรับรู้ ท่านถึงเวลารับ ท่านจะพูดอย่างนั้น

นี่ หัวใจมันคนละหัวใจ เราจะบอกเลย เราพูดเรื่องนี้บ่อย หัวใจคับแคบ หัวใจ กว้างขวาง แล้วหัวใจเห็นประโยชน์สาธารณะ ประโยชน์ส่วนตน ถ้าเห็นประโยชน์ สาธารณะก็ประโยชน์สาธารณะ เรื่องอย่างนี้ คุณประโยชน์สาธารณะ

อย่างเช่น ไปงานนี้ เราเอาแบบอย่างมาจากหลวงปู่ชอบ หลวงปู่ชอบไปงานเผา หลวงปู่มั่น ท่านไม่ได้เข้ามาในงานเลย ท่านอยู่ข้างนอก หลวงปู่ชอบนี่ ครูบาอาจารย์ที่เป็นของจริง ท่านไม่เสนอหน้า ไม่ต้องการสิ่งใด แล้วเวลาเราไปไหน เราจะไม่ทำอย่างนี้ ถ้าเราไม่เสนอทุกอย่างเราจะไม่เป็นเป้าให้ใคร เราทำตัวเองนี้ไม่ให้เป่า แต่มัน คั้นเป็น คั้นเป็นเพราะอะไร เพราะมันมีเนื้อหาสาระ มีผลงานไง เราจริงๆนี้ เราจะ รักษาตัวเราไม่ให้เป่า

เช่น หลวงปู่มั่น ท่านอยู่ในป่าตลอด ท่านไม่ให้เป่าหนึ่งขลุ่ยของใครเลย แล้วท่าน สร้างประโยชน์กับสังคมขนาดไหน ใครก็แล้วแต่ถ้าเป่าไปรับภาระ จะไม่ได้อะไรเลย แต่ถ้าเราไม่เป็นเป้าเลยนะ เราอยู่เบื้องหลัง อยู่เบื้องหลังตลอดไม่อยู่เบื้องหน้า ที่นี้ การอยู่เบื้องหลังตลอดนี้ เราจะสร้างอะไรได้มหาศาลเลย เห็นไหม เราไปไหนที่เราไม่ ออกข้างหน้า เพราะเราไม่อยากอยู่เบื้องหน้า

วันที่ไปมอบทอง มั่นตกกระไดพลอยโจรนะ พอตกกระไดพลอยโจรไปนั่ง ข้างหน้านะ ท่านขึ้นมา พอหันมา ท่านมองใหญ่เลยนะ เพราะอะไร ท่านรู้ว่านิสัยมัน ไม่เป็นอย่างนี้ นิสัยมันไม่เป็นอย่างนี้หรือ แล้วนี่ขึ้นมาได้อย่างไร ไอ้ที่ไปนี่มันเป็นการตกกระไดพลอยโจร เพราะเขาขอให้ไป นี่พอขอให้ไปแล้ว ประสาก็ขึ้นไปแล้วก็ ขอกราบหน่อยหนึ่ง ว่าอย่างนั้นเถอะ มาถึงขอกราบก่อน แล้วขึ้นมาแล้วก็ พอขึ้นมา ก็ กราบก่อน กราบเสร็จแล้วก็ เอ้อ สบตาปุ๊บเลย

เราไม่เป็นเป้าให้ใหม่ เราอยู่เบื้องหลัง แล้วงานมันจะได้ แต่ถ้าเราจะออกเบื้อง หน้าๆไม่มีประโยชน์หรือ ไม่มีประโยชน์ เพราะเราทำงานเพื่อสาธารณะ เราไม่ได้ ทำงานเพื่อเราเพื่อตัวคนมันไม่มี นี่ เวลามอง ถ้ามันเวลามองอะไรก็แล้วแต่นะ ไม่มีเรา นี่ จะมองอะไรได้ชัดเจนมากเลย แต่ถ้ามีเรามองอะไรไม่ชัดเจน ถ้ามีเรานะ มันคิดแล้ว

ถ้าไม่มีเรา เราทำอะไรก็เพื่อประโยชน์ อะไรก็ได้ อะไรก็ได้ แต่ถ้ามีเรานะ ทำเสร็จแล้ว
กูอยู่ตรงไหน กูจะยืนอยู่ตรงไหน มันคิดกันตรงนั้นไง มุมมองก็เลยแคบ

แต่ถ้าไม่มีเรา ทีนี้คนเขาไม่เชื่อ ไอ้เขาไม่เชื่อมันก็เรื่องของเขา เพราะเรื่องนี้มัน
เชื่อได้ยาก แต่อย่างว่าละ ถึงเวลาตายไปแล้ว คนมันถึงได้คิด อ้อ จริงวะ มันตายแล้ว
เพราะมันอยู่ มันไม่รู้ว่ามันจะกลับวันไหน ถ้ามันตายแล้ว กูเชื่อแล้วเพราะมันตายไป
แล้ว มันจะไม่มีวันได้พลิกกลับแล้ว ฉะนั้นต้องรอให้ตายก่อน นี่พูดถึงมุมมองกันนะ
ไอ้เรื่องนี้เรื่องของเขา มองแคบ มองกว้าง มองไกล ทำดีต้องได้ดี กรณีอย่างนี้เรายืนยันมา
ตลอด

แล้วมันเชื่อมั่นพระพุทธเจ้า ตอนที่มาอยู่โพธารามใหม่ๆ เราโดนทุกอย่างเลย
โดนกระต๊อบหมดเลย มันจะคิดอย่างนี้ กูจะจับโกหกพระพุทธเจ้า กูทำดีนี่ กูจะจับโกหก
พระพุทธเจ้า เพราะพระพุทธเจ้าบอกทำดีต้องได้ดี กูทำอย่างนี้ทำไมมันจะตาย ไม่เห็น
ตายเลย แล้วมันก็ผ่านมาได้ แต่วิกฤตนะ โอ๊ย พระมาเจอนะ หงบ กูไม่ไหวแล้ว กูทำ
อย่างนี้ไม่ได้ พระบุญส่งพูดเอง เพื่อนกันมาเจอนะ กูไม่เอา พูดเลย หงบ มึงทำไปทำไม
กูไม่ทำหรรอก เขาไม่ทำกันแล้ว มึงทำๆไม เขาพูดอย่างนี้ พระมาพูดอย่างนี้ทุกคน

แต่ตอนนั้นมันก็ยืนยันมา แล้วตอนนั้นมันยัง ห่าสิบๆอยู่ไง แล้วถึงตอนนี้พระ
ผู้ใหญ่บางที่เราไปขอความช่วยเหลือ เขาไม่ช่วยเหลือ เราถึงเฉยๆไง แล้วพอตอนนี้
มาแล้วเป็นอย่างนี้ ตอนนั้นมานะ ตอนอยู่โพธารามนะ ทุกคนมาหามะ

“ หงบ เลิก เกือบของไป ”

“ หงบ เลิกๆ ” อย่างนี้ตลอดคนะ ใครมาก็ให้เลิก ไอ้เราจะเลิกเกือบของไปนะมัน
ง่าย

แต่ที่ความรู้สึกกับเรานะ คหบดีที่พื้นที่นี้ เขามาช่วยเหลือกันนี้ เราทิ้งเขาไปเขา
เสียหายไง แล้วเขาจะอยู่ในสังคมอย่างไร แต่ถ้าเราจะไปนะ สร้างวัดเสร็จแล้ว ตั้งแต
วันที่ออกจากโพธารามไม่เคยกลับไปเลยนะ นี่ปีที่ห้าแล้ว ออกจากโพธารามมากูไม่เคย
กลับไปเลย เขาจะหาว่าคิดที่ไง คิดที่ คิดสังคม คิดอะไร เข้า เวลาอยู่ๆ ก็อยู่มา ๒๐ ปี

นะ เวลาออกมาเนี่ยยังไม่ได้กลับไปเลย เอ้า มันคิดว่า เขาคิดว่าจะรอเขาอยู่ไง จะรอให้เขาเข้ามาไง เวลาออกไปแล้วเป็นอย่างไรตอนนี้ มึงจะเจอคู่อีกไหม มันวัดใจกันนะ

ฉะนั้นเรื่องอย่างเนี่ยมันเป็นที่มูมมองของเขา นี่ความเห็นของเราเนะ ถ้าจิตใจเป็นสาธารณะทำเพื่อประโยชน์นะ ทำได้ เพราะประสาเราๆปฏิบัติใหม่ๆ มันบอกเลยต้องตายเดี๋ยวนี้ ตายแล้วมึงไปไหน มันคิดเลยนะ เพราะมันมีผู้คิด เดี่ยวนี้ถาม มึงตายแล้วไปไหน เอ้า มึงตายแล้วไปไหนตอนนี้ ถามตัวเองนี่ มึงตายแล้วไปไหน หาเหตุผลไม่เจอ มันจบแล้วมันก็จบ พอจบแล้ว พอขณะนี้ มันอย่างนี้ ของใช้อยู่ทุกวัน ไม่มีประโยชน์อะไรหรอก

เพียงแต่ว่าอย่างที่ว่านี้ เราคิดนะ นี่หลงตา เขาพูดกันเมื่อวาน เขามาพูดกับเราเยอะมาก เราบอกอาจารย์ ไม่ต้องคิดอะไรมากหรอก อาจารย์รอให้หลงตาร่วงไปแล้วนะ อะไรที่มันซ่อนเร้นอยู่มันจะออกมาให้เห็นอีกเยอะแยะเลย แล้วตอนนั้นอาจารย์จะปวดหัวมากกว่านี้อีกหลายเท่า เอวัง